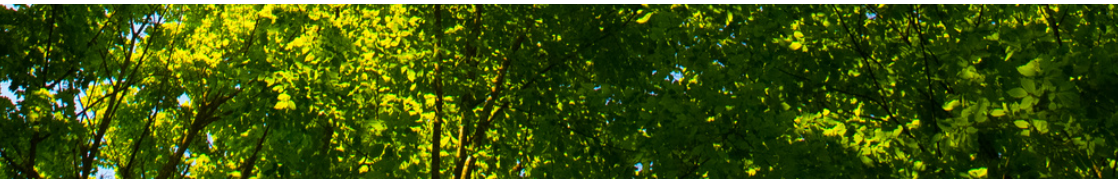

ŽALIASIS VILNIUS

Tvarūs sprendimai aplinkai
draugiškame mieste

**Nacionalinis
aplinkosaugos
egzaminas**

Šis leidinys yra projekto „Nacionalinis aplinkosaugos egzaminas“ dalis. Projektą įgyvendina Žaliosios politikos institutas.

Projektas iš dalies finansuojamas Vilniaus miesto savivaldybės Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis.

Daugiau informacijos apie projektą:

www.zaliojipolitika.lt

www.aplinkosaugosegzaminas.lrt.lt

Žaliosios politikos institutas

VILNIUS

Turiny

Ar natūralios pievos Vilniaus mieste turėtų išlikti? 4

Namai gyvybės įvairovei..... 5

Efektyvus būdas kovoti su karščio bangomis ir oro tarša..... 6

Jau paplitusios daugelyje Europos miestų..... 8

Aplinkosaugai reikia tęstinumo..... 9

Vingio parkas – ypač senas miškas sostinės centre 10

Buvusi Radvilų medžioklės vieta..... 11

Šimtamečiai medžiai ir itin reti augalai..... 11

Virš 100 rūšių paukščių ir eismą reguliuojantys varliagyviai..... 13

Vienas populiariausių traukos centrų Vilniuje..... 15

Oro tarša – kaip sostinė kovoja su nematomu priešu? 18

Oro tarša trumpina miestiečių gyvenimo trukmę..... 19

Siekia, kad gyventojai automobilį iškeistų į dviratį ar autobusą..... 21

Turime kur tobulėti, tačiau situacija gerėja..... 23

Ar natūralios pievos Vilniaus mieste turėtų išlikti?

Praėjusią vasarą daug dėmesio sulaukė Vilniaus miesto savivaldybės priimtas sprendimas laikytis pažangaus ir tvaraus miesto vejų ir pievų šienavimo nuostatų ir didinti pagal žydėjimo ciklus šienaujamų pievų plotus. Vieniems miesto gyventojams ir svečiams nenupjauta žolė Neries šlaituose ir natūralios pievos mieste nepatiko, kiti priešingai – gyrė tokį sprendimą ir visą vasarą grožėjosi žydinčia augmenija.

Tuo tarpu aplinkosaugininkai vienareikšmiškai pabrėžė, kad natūralios miestų pievos yra ne tik gražios akiai, bet ir turi didelę aplinkosauginę naudą. Visame pasaulyje populiarėjanti laukinių miesto pievų (angl. urban meadows) idėja skatina miestus atsisakyti trumpai nušienautų pievų, kurios kenkia biologinės įvairovės gausai miestuose, didina karščio zonas bei intensyvina sausras.

Ar natūralios pievos Vilniaus mieste išliks ir ateityje? Kuo toks miesto žaliųjų erdvių tvarkymo būdas yra pranašesnis už šienavimą?

Namai gyvybės įvairovei

Miesto sprendimu, pievos buvo šienaujamos kelis kartus per vasarą. Tokiu būdu, pirmiausia buvo siekiama atkurti ir skatinti miesto biologinę įvairovę.

Žemaūgėse pievose auga vos kelių rūšių augalai, išnyksta ekosisteminė tokių pievų vertė. Tuo tarpu vešlioje pievose dažniau sutiksime drugelius, bites ir paukščius, jose taip pat žydi platesnė augalų įvairovė.

Vilniaus universiteto Botanikos sodo specialistė Nijolė Nasevičienė teigia, kad siekiant išsaugoti pievų biologinę įvairovę, jas turėtume šienauti kuo vėliau.

„Optimalus šienavimo laikas turėtų būti parenkamas pasibaigus augalų žydėjimo laikotarpiui, žolės sėkloms subrendus ir pasisėjus. Tinkamai tvarkomose natūraliose pievose gausu vabzdžių, maitinasi ir peri paukščiai, daugiametė pievų augalija nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens į aplinką išskiria deguonį“, – teigia N. Nasevičienė.

Pasak Vilniaus miesto savivaldybės Miestovaizdžio skyriaus vedėjos Ramunės Baniulienės, atsižvelgiant į pievų teikiamą naudą, šienauti jas trumpai nuspręsta tik specifinėse teritorijose.

„Veja palaikoma – daugiabučių kiemuose, skveruose, aikštėse, labiausiai naudojamose parkų teritorijose. 1–2 m pločiu šienaujami visi pakraščiai prie takų, gatvių, išmintų takelių. Tam, kad pievos netrukdytų vairuotojų matomumui, plačiau šienaujamos sankryžos (iki 10 m spinduliu)“, – teigia R. Baniulienė.

Efektyvus būdas kovoti su karščio bangomis ir oro tarša

Pievų vaidmuo svarbus ir klimato kaitos kontekste. Dėl augančios vidutinės temperatūros gausėja sausrų periodai, daugėja ir orų ekstremumų – karščio bangų, staigių ir stiprių liūčių. Žaliosios politikos instituto analitikės levos Budraitės teigimu, miestams laukinės pievos padeda prie šių iššūkių lengviau prisitaikyti.

„Priešingai nei trumpai nupjautos, natūralios pievos sugeria ir ilgiau išlaiko daugiau drėgmės. Tai leidžia joms geriau atlaikyti sausrų periodus – sukauptą vandenį jos po truputį garina taip apsaugodamos ir savo augaliją, ir vėsindamos aplinkinį orą.

Liūčių metu jos geriau sulaiko gruntą. Sausrų metu natūralios pievos augalai sukuria šešėlį ir pieva neišdega. Tuo tarpu žemaūgė pieva, kaip ir asfaltas, sulaiko didesnę šiluminę energiją, todėl vasarą jos paviršius įkaista ir nevėsina atmosferos“, – vardija leva Budraitė.

Vilniaus miesto savivaldybės termovizorine kamera nufilmuoti Vilniaus vaizdai rodo akivaizdų temperatūrų skirtumą tarp kietosios dangos, trumpos vejės ir pievos.

Nemažiau svarbu ir tai, kad pievos prisideda ir prie žmogaus sveikatai tiesiogiai žalą darančios problemos – oro taršos kietosiomis dalelėmis – mažinimo. Intensyvus eismas, didelis ir dažnai gana senas bei taršus transporto parkas lemia, kad miestuose aplinkos ore didėja kietųjų dalelių koncentracija.

Kuo daugiau jų įkvepiame, tuo labiau pažeidžiame kvėpavimo takus, didiname širdies, plaučių ir kitų ligų rizikas. Nors šiai problemai spręsti miestuose pasitelkiami tokie sprendimai kaip viešojo transporto paslaugų gerinimas, mikromobilumo galimybių didinimas (pvz. dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūros gerinimas), eismo centrinėse miesto dalyse ribojimai, kovoti padeda ir žaliųjų erdvių ploto plėtra.

„Tyrimai rodo, jog laukinės pievos efektyviau surenka kietąsias daleles iš atmosferos, nei trumpai nušienautos pievos, būtent todėl rekomenduojama laukines pievas išsaugoti gatvių, ypač judrių, šalikelėse”, – sako I. Budraitė.

Jau paplitusios daugelyje Europos miestų

Pasak Vilniaus miesto savivaldybės miestovaizdžio skyriaus vedėjos R. Baniulienės, natūralių miesto pievų idėja nėra sensacija ir jau praktikuojama ne tik pas kaimynus, pavyzdžiui, Lenkijoje, bet ir daugelyje didžiųjų Europos ir pasaulio miestų.

„Vakarų Europos miestai jau dešimtmečiais palaiko pievų režimą miestuose. Jungtinėje Karalystėje – Londone, Kembridže, Bristolyje. Vokietijoje – Berlyne. Nyderlanduose – Amsterdame, Roterdame, taip pat Šveicarijos miestuose“, – pasakoja R. Baniulienė.

Vokietija nusprendė skirti 1,5 mln. eurų laukinių pievų atkūrimui ir nuo 2018–ųjų metų Miunchene sukūrė net 30 laukinių pievų. Belgijos miestas Liuvenas neseniai

pasirašė chartiją, skatinančią įmones monokultūrinės žolės veją mieste paversti žydinčiomis pievomis, kurios yra palankesnės klimatui ir biologinei įvairovei.

Per paskutinį šimtmetį Jungtinė Karalystė neteko 98 proc. laukinėmis gėlėmis turtingų pievų, o su jomis pradėjo nykti ir bitės, kamanės, drugeliai. Todėl šiandien Jungtinėje Karalystėje veikia ne vienas aplinkosauginis projektas, kurio tikslas yra atkurti laukines pievas.

Miestų pievos su laukiniais žydinčiais augalais puoselėjamos Londone esančiame Karalienės Elžbietos olimpijame parke, kitose sostinės bei kitų šalies miestų žaliosiose erdvėse. Tokio tipo pievas taip pat sutiksime Niujorke, Madride ir kituose pasaulio miestuose.

Aplinkosaugai reikia tęstinumo

Pasak leivos Budraitės, vienos iš Nacionalinio aplinkosaugos egzamino organizatorių, natūralių pievų Vilniaus mieste klausimas išlieka aktualus, tačiau viešojoje erdvėje pasirodžiusios prieštaringos reakcijos įrodo, kad svarbus didesnis indėlis į aiškesnę komunikaciją dėl tokios praktikos pasirinkimo.

„Viliuosi, kad natūralias pievas mieste pamatysime ir ateinančią vasarą, o tvarus miesto žaliųjų erdvių tvarkymas taps dar didesniu miesto prioritetu. Aplinkosaugai reikia tęstinumo. Tačiau nemažiau svarbus ir didesnis gyventojų įtraukimas bei priežasčių, kodėl pievų šienavimas pagal ciklus yra reikalingas miesto gamtos ir gyventojų sveikatai, išaiškinimas“, – sako I. Budraitė.

Vingio parkas – ypač senas miškas sostinės centre

Vilniaus miesto gyventojai gali mėgautis pačiame miesto centre išsaugota 162 hektarų pušyno giria. Nerimi iš trijų pusių apsuptą mišką jie pakrikštyjo Vingio parko vardu, aktyviai čia leidžia laisvalaikį, tačiau ar dažnai susimąsto, kokias unikalias gamtos paslaptis slepia šis ilgaamžis miškas?

Buvusi Radvilų medžioklės vieta

VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ miesto sodininko-miškininko Rimvydo Musteikio teigimu, Vingio parkas visų pirma yra turtingas savo istorine verte. „XV-XVI amžiuje jis priklausė Radviloms, o XVI a. pabaigoje S. Radvila jį perleido jėzuitams, kurie čia pastatė rūmus, sutvarkė aplinką.

Vėliau, panaikinus Jėzuitų ordiną, Vingio parkas atiteko vyskupui I. Masalskiui, o XIX a. pradžioje valdęs Vilniaus generalgubernatorius L. Benigsenas rūmus išpuošė ir rekonstravo“, – pasakoja R. Musteikis.

1812 m. Vilnių užėmusi Napoleono kariuomenė čia įkurdino ligoninę, o XX a. parką išsinuomavus Kozlovskiui, visa teritorija buvo aptverta ir lankytojai buvo įleidžiami tik su bilietais.

„Parko lankytojams buvo draudžiama žaloti medžius, trypti žolę bei ardyti paukščių lizdus. 1920-aisiais Vingio parke buvo įkurtas 2,5 ha ploto Vilniaus universiteto botanikos sodas, o 1960 m. buvo pastatyta vasaros estrada, taip Vingio parkui tampant dar didesniu traukos centru“, – dalinasi specialistas.

Šimtamečiai medžiai ir itin reti augalai

Vis dėlto, Vingio parkas turtingas ne tik savo istorija, bet ir jame per šimtus metų susiformavusia unikalia biologine įvairove.

Pasak VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ kraštovaizdžio architektės-ekologės Vaivos Marozienės, miestas

ypatingai džiaugiasi turėdamas tokio senumo bei brandumo mišką miesto centre, kur labiausiai dominuoja pušys, klevai ir liepos. Kai kurių medžių amžius čia siekia net 200 metų.

„Tokius senus miškus reikia saugoti besąlygiškai“, – kalbėjo V. Marozienė. „Tai per eilę metų susiformavusi unikali ekosistema. Senuose miškuose vyksta visi gyvybiškai svarbūs procesai ne tik pačiam miškui, bet ir miestui, jo žmogui.“

Jie apima simbiotinius, parazitinius procesus, medžiagų apykaitos ar skaidymo veiklą ir daugybę kitų, mums nematomų procesų, nuo kurių priklauso tiek seno miško, tiek miesto, tiek ir žmogaus sveikata“, – pasakoja architektė-ekologė.

Vingio parko miškas tvarkomas remiantis atsakingos rekreacinės miškininkystės principais. „Ši vieta yra puikus pavyzdys, kada nevykdant žmogaus ūkinės veiklos, teritorija susitvarko pati, natūraliai susiformuoja miškingos teritorijos ardai“, – teigia V. Marozienė.

Anot jos, visa miško sandara, susiformavusi per daugybę metų, byloja, jog tai ypač ilgaamžiai ir vertingi procesai. „Tai, kad miškas yra itin senas, mums nesunkiai išduoda brandžios, jau nebeaugančios, o tik storėjančios pušys, metai iš metų nekintanti augmenija bei čia namus radę gyvūnai“, – pasakoja specialistė.

Itin išskirtinė yra pamiškės pieva, kur susitinka du skirtingi biotopai – miškas ir pieva – tad drauge auga tiek pievų, tiek ir miško augalai. Įspūdingiausias ir

visiškai netikėtas šios bendrijos augalas – į Lietuvos raudonąją knygą įrašytas miškinis česnakas, augantis drėgnuose ūksminguose lapuočių miškuose, ir ypač retai aptinkamas Pietų ir Rytų Lietuvoje.

Miške gausu ir kitų retų augalų – miškinė notra, aitrusis vėdrynas, paprastasis kiškiakopūstis ir kiti. „Taip pat, jeigu miške nevykdoma žmogaus veikla, brandus miškas suformuoja milžinišką grybienos tinklą, kurios pagalba, visa augmenija geba komunikuoti ir dalintis informacija. Nuo to priklauso miško, šiuo atveju Vingio parko, ekologinė sveikata ir balansas“, – pasakoja V. Marozienė.

Virš 100 rūšių paukščių ir eismą reguliuojantys varliagyviai

Tarp šimtmečius augančių medžių ir natūralių pievų, sostinės parke galima stebėti ir gyvūnijos įvairovę. Dažnas Vingio parko lankytojas ir gamtos fotografas Marius Čepulis pasakoja, kad Vingio parke gausu tiek smulkių, tiek stambių žinduolių.

„Upėje gyvena bebrai, kurie nuolat „duodasi“ pakrantėje. Taip pat, gyvena ir ondatra, kartais apsilanko ūdra. Čia ir lapės veda vaikus kelis metus iš eilės“, – pasakoja M. Čepulis.

Parke galima pamatyti ir kiaunių, daugybę voverių, ežių ar šikšnosparnių. „Jau nekalbu apie peles, pelėnus ar kiškius. O pernai čia buvo atkeliavusios ir stirnos“, – dalinasi fotografas. Dėl parke gyvenančių varliagyvių, jų migracijos laikotarpiu parke yra net ribojamas automobilių eismas.

Parkas didžiuojasi ir paukščių įvairove – miške ir palei upę jų pastebima daugiau nei 100 rūšių. „Kadangi parke yra daugybė senų medžių, tai ir drevių jose nestinga. Todėl čia nuolat sutinku didžiuosius, vidutinius ir mažuosius marguosius genius“, – teigia M. Čepulis. Anot jo, parke peri bent dvi poros juodųjų meletų, kartais apsilanko pilkoji meleta, gyvena gražiagalvės.

„Iš plėšrūnų paukščių čia galima sutikti paukštvanagius, kažkada gyveno sketsakaliai, kartais apsilanko suopiai, vištvanagis. Kartais ratus prasuka jūrinis erelis. Iš smulkių paukštukų, čia galima pamatyti beveik visas zylių rūšis, išskyrus ūsuotąją, taip pat bukučius, lipučius, įvairiausius strazdus, kikilius, sniegenas, žliukes, dagilius, svilikus, lakštingalas. Taip pat – visokių devynbalsių, pečialindų, erškėtžvirblių ir net kramerio papūgą. Čia peri kėkštai, varnos, krankliai, esu net slankų ir jerubių sutikęs“, – prisimena gamtininkas.

Viena didžiausių Vingio parko žvaigždžių – naminės pelėdos. „Jos visada gyveno Botanikos sodo senuose medžiuose. Dabar persikėlė arčiau Čiurlionio gatvės, nors gali būti, kad ten kita pora. Vieną pelėdą galima beveik nuolat stebėti tupinčią vieno seno Botanikos sodo medžio drevėje“, – pataria M. Čepulis. Pasak fotografo, tinkamiausias metas klausytis pelėdų garsų – naktis arba ankstus rytas, kol lauke dar tamsu.

M. Čepulis – vienas iš Nacionalinio aplinkosaugos egzamino, kalbančio apie biologinės įvairovės temas ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje, ekspertų tarybos narių. Šios iniciatyvos metu, visi Lietuvos gyventojai kviečiami spalio 24 dieną internetu laikyti testą ir taip ne tik pasitikrinti turimas žinias apie gamtą bei jos saugojimą, bet ir praplėsti akiratį įgyjant naujų.

Vienas populiariausių traukos centrų Vilniuje

Vingio parkas yra labiausiai vilniečių lankomas miesto parkas – čia kasmet apsilanko apie 300-400 tūkst. žmonių. Augantis skaičius bėgikų, riedlentininkų ar dviratininkų važinėja takais, kurių išplanavimas dar mena Radvilų laikus.

Vis populiarėjanti vilniečių veikla parke – miško maudynės. Tai naujas sveikatingumo, poilsio ir meditacijos būdas, kai su gidu arba savarankiškai vaikštoma miške, neskubant, atliekant įvairius pratimus, kurių tikslas – atpalaiduoti mintis, susitelkti į kūną, per jį užmegzti ryšį su aplinka.

Tokius organizuojamus užsiėmimus galima atrasti Vingio parke arba tai daryti savarankiškai. Pastebima, kad sąmoningai vaikstant miške sustiprėja imuninės sistemos funkcija, sumažėja kraujo spaudimas, stresas, prislėgtumas, pyktis, pagerėja nuotaika, išauga gebėjimas susikaupti, sparčiau gyjama po operacijos ar ligos, padidėja kūrybiškumas, sustiprėja atmintis ir koncentracija, pagerėja miegas.

Žaliosios politikos instituto vadovas ir Nacionalinio neliečiamojo miško paramos fondo steigėjas Remigijus Lapinskas teigia, kad turtinga ir švari gamta yra kiekvieno gyventojų prigimtinė teisė.

„Pasaulyje aiškiai matome tendenciją, kad miesto centruose lieka vis mažiau vietos gyvajai gamtai, medžiams, biologinei įvairovei. Tai neigiamai veikia gyventojų fizinę ir emocinę sveikatą. Galimybė pasivaikščioti gryname ore, pasigrožėti gamta, stebėti paukščius ar augalus yra būtinybė kiekvienam gyventojui, nesvarbu ar gyvena priemiestyje, ar metropolijoje.

Džiugu matyti, kad Vilniaus miestas tai laiko vienu iš savo veiklos prioritetų ir siekia išsaugoti miesto centre įsikūrusį ypatingai vertingą Vingio parką. Tikiuosi panašių veiksmų išsaugant ir kitus žaliuosius Vilniaus miesto kampelius“, – teigia R. Lapinskas.

Oro tarša – kaip sostinė kovoja su nematomu priešu?

Nors Vilnius yra vienas žaliausių miestų pasaulyje (net 62 proc. sostinės ploto sudaro žaliosios zonos), ir čia gyventojams tenka kentėti nuo nematomos grėsmės – oro taršos. „Virtualūs miesto plaučiai“, Vilniaus m. savivaldybės sukurta internetinė svetainė, tarsi ant delno pateikia informaciją apie einamuoju metu fiksuojamą kietųjų dalelių koncentraciją sostinėje.

Deja, ji dažnai nedžiugina: stebimas vidutinio, aukšto arba labai aukšto oro užterštumo lygis. Pasak specialistų, vieno taršos kaltininko išskirti negalime, tačiau aiškiai žinome, kuriuose sektoriuose reikia ieškoti sprendimų.

Oro tarša trumpina miestiečių gyvenimo trukmę

Oro tarša, nors ir nematoma, yra itin pavojinga miesto gyventojų sveikatai. Pasak Aplinkos būklės analitikos centro oro kokybės vertinimo skyriaus vedėjos Vilmos Bimbaitės, vieni pagrindinių taršos sukėlėjų yra transporto, šiluminės energijos gamybos, statybų ir pramonės sektoriai.

„Oro užterštumas yra vienas daugiausiai gyvenimo kokybei ir žmogaus sveikatai įtakos turinčių aplinkos veiksnių. Europos aplinkos agentūros duomenimis, Lietuvoje kasmet oro užterštumas sąlygoja iki 3000 priešlaikinių mirčių. Didžiausias dėmesys turi būti sutelktas į jau minėtus pagrindinius teršėjus.

Pirmiausiai turi keistis judėjimo mieste sistema. Prasidėjus pandemijai 2020 m. pavasarį žymiai sumažėjo transporto eismas, todėl teršalų koncentracijos tuomet nukrito 30–50 proc.“, – teigia pašnekovė.

Nacionalinio aplinkosaugos egzamino organizatorė Ieva Budraitė atkreipia dėmesį, kad didžiausią teršalų koncentraciją oro kokybės tyrimų stotys fiksuoja šaltuoju metų laiku – nuo spalio iki kovo mėnesio, kai individualūs namų ūkiai pradeda šildytis kietuoju kuru.

Vilniaus m. savivaldybė dar pernai priėmė sprendimą

nuo 2023 m. drausti kūrenti anglį ir durpių briketus, tačiau ne paslaptis, kad vis dar susiduriama ir su dar žalingesniais veiksmais.

„Tenka apgailestauti, kad nors įstatymas tai draudžia, vis dar pasitaiko atvejų, kai žmonės nusprendžia kūrenti buitines atliekas.

Deginant plastiką, gumą, baldines medienos plokštes ar panašias medžiagas į aplinką išskiriami pavojingi teršalai, kurie neretai neišsisklaido, o kaupiasi tame pačiame ar kaimyninio namo kieme, dirvoje, tvenkinyje ir daro ilgalaikę žalą, todėl būtina ugdyti žmonių sąmoningumą, kad tokių praktikų būtų išvengiama“, – teigia I. Budraitė.

Specialistų teigimu, būtina imtis kontrolės priemonių visose oro taršą lemiančiose srityse, tačiau efektą greičiausiai duos judumo įpročių keitimas ir tam būtinos infrastruktūros vystymas bei kokybiška želdinių priežiūra. Kaip šiuo keliu sekasi žengti Vilniui?

Siekia, kad gyventojai automobilį iškeistų į dviratį ar autobusą

Dažnai atšiaurios oro sąlygos Lietuvoje bei didesni atstumai tarp gyvenamųjų rajonų ir miesto centro atbaido dalį gyventojų nuo minties visus metus keliauti mieste dviračiu, todėl, šalia dviračių infrastruktūros plėtros, miestas taip pat telkia pajėgas tobulinti ir viešojo transporto paslaugas.

„Nuo rugpjūčio mėnesio gatvėse startavo šeši nauji maršrutai, kuriuos aptarnauja naujo miesto vežėjo elektriniai autobusai. Taip pat šiuo metu kuriama nauja e. bilieto sistema, leisianti keleiviams atsiskaityti lanksčiau ir patogiau.

Numatytas turimų transporto priemonių atnaujinimas, taip pat nuolat išbandome naujoves – šiemet testuojame elektroninio rašalo pagrindu ir saulės energijos aptarnaujamas keleivių informavimo švieslentes bei vasaros pabaigoje startavo viešojo transporto šviesoforinio prioriteto sistemos pilotinis projektas, kuris prisidės prie kelionės viešuoju transportu laiko trumpėjimo“, – pasakoja J. Damidavičius.

Panašu, kad miesto pastangos tobulinti viešąjį transportą atsiperka, atliktos apklausos rodo, jog vilniečiai teigiamai vertina pokyčius ir jų pasitenkinimas kasmet didėja – 2021 m. duomenimis, jis siekė 8,27 balo (2020 m. – 8,06 balo, 2019 m. – 7,85 balo).

Galime didžiuotis, kad šalies sostinė, priskiriama vieniems žaliausių miestų pasaulyje, ženkliai prisideda

ne tik prie estetinio pasitenkinimo, bet ir prie oro taršos suvaldymo.

Pasak Vilniaus miesto savivaldybės administracijos atstovo Emilio Tamošiūno, miesto želdynai padeda sulaikyti kietųjų dalelių ir kitų oro teršalų sklaidimą aplinkoje, todėl juos rekomenduojama sodinti labiausiai taršiose vietose bei šalia socialiai jautrių objektų (mokyklų, darželių, sveikatos priežiūros įstaigų).

„Atkreiptinas dėmesys, kad želdynai (medžiai, krūmai) turėtų būti sodinami tokie, kurie yra atsparesni užterštam miestų orui, šalčiui, sausroms bei būtų mažiau reiklūs dirvožemiui.

Nors lapuočių medžiai yra atsparesni oro taršai ir geriau „sugeria“ dujinius teršalus, jie rudenį numeta lapus, tad spygliuočių medžių pasirinkimas gali būti geresnis, kadangi įgalina absorbuoti kietąsias daleles ištisus metus (ypatingai žiemos sezono metu, kai oro tarša būna didžiausia, bei ankstyvą pavasarį, kuomet vyrauja pakeltoji tarša, o lapuočių medžiai dar būna nesužaliavę)“, – teigia E. Tamošiūnas.

Turime kur tobulėti, tačiau situacija gerėja

Nors oro taršos problema nėra išspręsta, sostinės pastangos turi teigiamų rezultatų. Europos aplinkosaugos agentūros duomenimis, pagal oro kokybę Vilnius užima 48-ą vietą iš 344-ių, aplenkdamas tokius miestus kaip Liuksemburgas, Ryga, Berlynas ir kitus. Nepaisant to, tobulėti dar yra kur, sąrašė 8-ą vietą užima kaimyninė sostinė Talinas, o pirmoje vietoje puikuoja Umėjos miestas Švedijoje.

ŽALIOSIOS POLITIKOS INSTITUTAS – tai žaliųjų idėjų kalvė, kurioje gimsta tvarumo sprendimai, pagrįsti moksliniais tyrimais ir ekspertine analize.

Nevyriausybinių organizacijų dirba nuo 2011 metų, sistemingai plėtodama žaliosios politikos idėjas, vystydama aplinkosaugos ir ekologinio švietimo veiklas, įgyvendindama tarptautinius, nacionalinio ir savivaldybių lygmens edukacinius projektus.

 (8 5) 213 13 53

 info@zaliuojipolitika.lt

 www.zaliojipolitika.lt

 Žaliosios politikos institutas